

Σκόπια ή Μακεδονία; (Το όνομα εικόνα της αλήθειας)

του Γιάννη Κοκόρη, φιλολόγου

Τις ημέρες αυτές παρακολουθούμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις συνομιλίες Ελλήνων και Σκοπιανών που διεξάγονται για τη λύση του προβλήματος της ονομασίας του νεοσύστατου γειτονικού μας κρατιδίου που προήλθε από τη διάλυση της ομόσπονδης Γιουγκοσλαβίας στις αρχές του αιώνα μας. Οι Σκοπιανοί επιμένουν στο όνομα «Μακεδονία», αλλά συζητούν και τη σύνθετη ονομασία με τη λέξη Μακεδονία ως δεύτερο συνθετικό (Άνω Μακεδονία, Νέα Μακεδονία κ.ά.). Η Ελλάδα έχει απορρίψει την ονομασία «Δημοκρατία της Μακεδονίας» και δικαιολογημένα. Συζητάει όμως και την αποδοχή μιας σύνθετης ονομασίας.

Είναι αδύνατο σ' ένα σύντομο σημείωμα να παρουσιάσει κανείς τα στάδια από τα οποία πέρασε το ζήτημα του ονόματος των Σκοπίων. Μια συνοπτική διατύπωση θα μπορούσε να έχει ως εξής: «Μακεδονικό Ζήτημα» είναι τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την προσπάθεια των Βουλγάρων αρχικώς και των Σλάβων του Τίτο στη συνέχεια να μεταχειριστούν έναν γεωγραφικό όρο της ελληνικής γλώσσας ως εθνικό τους όνομα για τον προσδιορισμό της κρατικής τους υπόστασης. Με την ευκαιρία υπενθυμίζουμε ότι οι λέξεις: Μακεδονία, μακεδόνας, μακεδονικός κ.ά. είναι ελληνικότατες και ετυμολογούνται από το αρχαίο επίθετο **μακεδνός**, που σημαίνει «μακρός», «υψηλός», «δωρικός». (βλ. Ομήρου Οδύσσεια, Η' 106: «οἷα τε φύλλα **μακεδνῆς** αἰγείροιο» = σαν τα φύλλα της ψηλής λεύκας). Στα επόμενα χρόνια και μέχρι σήμερα η λέξη «Μακεδονία» είναι φορτισμένη πολιτιστικά και πνευματικά που μαρτυρεί υψηλές επιδόσεις των Ελλήνων της Μακεδονίας. Εμείς δεν μπορούμε να δεχτούμε τη χρήση του μακεδονικού ονόματος ως ονομασία ενός σλαβικού λαού. Οι όροι «Μακεδονία – Μακεδόνες» και τα παράγωγά τους ανήκουν στον ελληνισμό, ανήκουν στην εθνική και πολιτιστική μας κληρονομιά. Ούτε σύνθετη ονομασία, που να περιλαμβάνει τη λέξη «Μακεδονία», δεχόμαστε. Και τούτο, διότι γνωρίζουμε ότι με την πάροδο του χρόνου και στην καθημερινή χρήση θα παραλείπεται ο οποιοσδήποτε χρονικός ή τοπικός προσδιορισμός και θα επικρατήσει η σύντομη ονομασία «Μακεδονία». Πρέπει να γνωρίζουμε ότι αν επιτρέψουμε στους Σκοπιανούς να προσδιορίσουν το κράτους τους ως Μακεδονία και τους πολίτες τους ως Μακεδόνες, τότε εμείς οι Έλληνες θα στερηθούμε το δικαίωμα να χρησιμοποιούμε τους όρους αυτούς, τις δικές μας δηλαδή λέξεις. Διότι θα υπερισχύσει η σκοπιανή ορολογία, για τον απλούστατο λόγο ότι για μας είναι ονομασία μιας περιοχής, ενώ για τους σκοπιανούς, ονομασία εθνική. Και όπως πολύ εύστοχα επισημαίνει ο Αρχιμ. Μακάριος Βαρλάς στη μελέτη του «**Ἔστιν οὖν Ἑλλάς και η Μακεδονία**», «Ἡ αναγνώριση ενός κράτους με ένα συγκεκριμένο όνομα δίνει το δικαίωμα στους πολίτες αυτού του κράτους και μόνο σ' αυτούς να προσδιορίζονται με αυτό το όνομα». Γιατί λοιπόν να σπεύσουμε να

υπογράφουμε μια συμφωνία που δικαιώνει την κλοπή του ονόματος; Δεν θα υποχωρήσουμε στις πιέσεις. Εξάλλου οι Σκοπιανοί έχουν το πρόβλημα και όχι εμείς. Εμείς έχουμε το χρέος και την ευθύνη να διαφυλάξουμε την κληρονομιά μας και να προστατεύσουμε τα συμφέροντά μας. Διαφορετικά, όπως μας έχει προειδοποιήσει ο μεγάλος μας ποιητής Κωστής Παλαμάς, «κριτές θα μας δικάσουν οι αγέννητοι, οι νεκροί».

Πιστεύω ότι και στην απέναντι πλευρά, στη «FYROM», υπάρχουν συνετοί πολιτικοί άνδρες που γνωρίζουν την Ιστορία και την πραγματικότητα και είναι βέβαιο ότι μελλοντικά το κλίμα θα είναι διαφορετικό.

Το ιστορικό και ένδοξο όνομα της Μακεδονίας μας δεν δικαιούται κανένας ξένος να το ιδιοποιηθεί και να το χρησιμοποιήσει ως επίσημη κρατική ονομασία. Το όνομά μας είναι η ψυχή μας. Είναι ιερό και αναπόσπαστο στοιχείο του ελληνικού έθνους. Όλες οι ιστορικές πηγές και μαρτυρίες, όπως και οι σοβαρές επιστημονικές μελέτες, μία μόνο «Μακεδονία» αναγνωρίζουν και αναφέρουν. Εδώ έζησαν και δημιούργησαν οι Έλληνες Μακεδόνες, οι οποίοι πέτυχαν να συνενώσουν πολιτικώς τον αρχαίο ελληνικό κόσμο και να διαδώσουν την ελληνική γλώσσα, τον ελληνικό πολιτισμό και το ελληνικό πνεύμα. Καμιά ιστορική πηγή και καμιά σοβαρή επιστημονική μελέτη δεν συνδέει τους Έλληνες της Μακεδονίας με τους πολίτες του σημερινού κράτους των Σκοπιανών, η παρουσία των οποίων ήταν ανύπαρκτη στην περιοχή των Βαλκανίων. Το κρατίδιο αυτό είναι τεχνητό κατασκεύασμα του ηγέτη της Γιουγκοσλαβίας Τίτο το έτος 1944-1945 με κρυφό σκοπό την επέκτασή του στο Αιγαίο με όχημα τη **Μακεδονία του Αιγαίου**, αφού η Ελληνική Μακεδονία δεν θα ονομάζεται πλέον έτσι με το ιστορικό της όνομα. Όπως το κράτος των Σκοπιανών είναι τεχνητό κατασκεύασμα, έτσι και η φερόμενη ως «μακεδονική γλώσσα» είναι ένα πλαστό ιδίωμα με βάση τη βουλγαρική γλώσσα και με ανάμειξη πολλών λέξεων και τύπων από τη σερβική, την αλβανική, την τουρκική και την ελληνική.

Το όνομα κατά τον Πλάτωνα είναι η εύρεση των όντων, μαρτυρεί την ουσία των υπαρκτών. Το όνομα σημαδεύει, δηλαδή σταμπάρει, και σημαίνει όλα τα υπαρκτά. Έτσι δικαιολογείται και ο υπότιτλος του άρθρου αυτού: «Το όνομα είναι εικόνα της αλήθειας». Ας μην υποτιμούν, λοιπόν, το όνομα ορισμένοι συμπολίτες μας, από άγνοια ίσως. Καμιά χώρα στον κόσμο δεν έχει παραδώσει το όνομά της σε νεοσύστατο κράτος.